

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

6 октомври 2009 година(*)

„Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение 2002/584/ПВР — Европейска заповед за арест и процедури за предаване между държавите членки — Член 4, точка 6 — Случай, при който изпълнението на европейска заповед за арест може да бъде отказано — Прилагане в националното право — Задържано лице, гражданин на издаващата държава членка — Отказ на изпълняващата държава членка да изпълни европейска заповед за арест, обвързан с условие за пребиваване на нейна територия в продължение на пет години — Член 12 ЕО“

По дело C-123/08

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 35 ЕС и член 234 ЕО от Rechtbank Amsterdam (Нидерландия) с акт от 28 декември 2007 г., постъпил в Съда на 21 март 2008 г., в рамките на процедура за изпълнение на европейска заповед за арест срещу

Dominic Wolzenburg,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н P. Jann, г-н C. W. A. Timmermans, г-н K. Lenaerts и г-н M. Ilešič, председатели на състави, г-н A. Tizzano, г-н A. Borg Barthet, г-н J. Malenovský, г-н J. Klučka, г-н U. Lohmus и г-н L. Bay Larsen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид искането на запитващата юрисдикция от 17 март 2008 г., постъпило в Съда на 21 март 2008 г., преюдициалното запитване да се разгледа по реда на спешното производство в съответствие с член 104б от Процедурния правилник,

предвид решението на трети състав на Съда от 2 април 2008 г. да не разглежда преюдициалното запитване по реда на спешното производство,

предвид изложеното в писмената фаза на производството, проведена съгласно член 104б, параграф 2, пета алинея от Процедурния правилник, и предвид изложеното в съдебното заседание от 17 февруари 2009 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Wolzenburg, от адв. D. Wiersum и адв. J. van der Putte, advocaten,
- за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-жа M. Noort, в качеството на представители,

- за датското правителство, от г-н С. Pilgaard Zinglersen, в качеството на представител,
- за германското правителство, от г-н М. Lumma и г-жа J. Kemper, в качеството на представители,
- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-н J.-C. Niollet, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от г-н E. Riedl и г-жа T. Fülöp, в качеството на представители,
- за полското правителство, от г-н М. Dowgielewicz, в качеството на представител,
- за Комисията на Европейските общности, от г-жа S. Grünheid и г-н R. Troosters, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 24 март 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), както и на член 12 ЕО.

2 Запитването е отправено в рамките на процедура пред Internationale Rechtshulpkamer du Rechtbank Amsterdam (отделение за международно съдебно сътрудничество на Амстердамския районен съд, наричано по-нататък „нидерландският изпълняващ съдебен орган“) за изпълнение на европейска заповед за арест, издадена на 13 юли 2006 г. от Staatsanwaltschaft Aachen (наричана по-нататък „германският издаващ съдебен орган“) срещу германския гражданин г-н Wolzenburg.

Правна уредба

Дял VI от Договора за ЕС

3 Както личи от информацията във връзка с датата на влизане в сила на Договора от Амстердам, публикувана в *Официален вестник на Европейските общности* на 1 май 1999 г. (ОВ L 114, стр. 56), Кралство Нидерландия е направило декларация по член 35, параграф 2 ЕС, с която приема компетентността на Съда да дава преюдициални заключения по реда на член 35, параграф 3, буква б) ЕС.

4 Съгласно съображение 5 от Рамково решение 2002/584:

„Целта за превръщане на Съюза в пространство на свобода, сигурност и правосъдие изисква премахване на екстрадицията между държавите членки и заместването ѝ със система за предаване между съдебните органи. [...] Преобладаващите до момента традиционни отношения на сътрудничество между държавите членки трябва да бъдат заменени от система на свободно движение на съдебни решения по наказателни дела, обхващащи едновременно предварителни и окончателни решения в рамките на пространство на свобода, сигурност и правосъдие.“

5 В съображение 7 от Рамковото решение се пояснява:

„Тъй като заместването на системата на многостранна екстрадиция, приета с Конвенцията за екстрадиция от 13 декември 1957 г., не може да се постигне напълно от държавите членки чрез едностранни действия, а поради своя мащаб и въздействие може да се постигне само в рамките на Съюза, Съветът следва да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, посочен в член 2 от Договора за Европейския съюз и член 5 от Договора за създаване на Европейската общност. [...]“

6 Съображение 8 от посоченото рамково решение гласи:

„Решенията за привеждане в изпълнение на заповедите за арест трябва да бъдат предмет на достатъчен контрол, което означава, че съдебният орган на държавата членка, в която издирваното лице е задържано, следва да вземе решение за неговото предаване.“

7 Член 1, параграфи 1 и 2 от Рамково решение 2002/584 определя европейската заповед за арест и задължението за изпълнението ѝ по следния начин:

„1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.“

8 Член 2, параграф 1 от Рамковото решение предвижда, че когато е наложено наказание лишаване от свобода, европейска заповед за арест може да се издаде, ако наказанието е не по-малко от 4 месеца.

9 В член 3 от посоченото рамково решение са изброени три „[с]луча[я], при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест“.

10 В член 4 от Рамково решение 2002/584, озаглавен: „Случаи, при които изпълнението на европейска заповед за арест може да бъде отказано“, посочените случаи са изброени в седем точки. В това отношение точка 6 предвижда:

„Изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест:

[...]

6. когато европейската заповед за арест е издадена с оглед изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане и издирването лице се намира или е гражданин или пребиваващ в изпълняващата [държава членка], а същата поема изпълнението на присъдата или мярката, изискваща задържане съгласно националното си право.“

11 Член 5 от Рамковото решение, озаглавен „Гаранции, предоставени от издаващата държава членка в особени случаи“, гласи следното:

„Съгласно законодателството на изпълняващата държава членка изпълнението на европейската заповед за арест от изпълняващия съдебен орган може да бъде обвързано от следните условия:

[...]

3. когато лицето, обект на европейска заповед за арест с оглед провеждане на наказателно производство, е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава членка, предаване може да се извърши, при условие че то, след като бъде изслушано, бъде върнато в изпълняващата държава членка, за да изтърпи [там наказанието лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, наложени спрямо него в издаващата държава членка].“

12 Член 11, параграф 1 от посоченото рамково решение, озаглавен „Права на издирваното лице“, гласи:

„Когато издирваното лице е задържано, изпълняващият съдебен орган съгласно собственото си законодателство трябва да уведоми това лице за европейската заповед за арест, нейното съдържание и възможността [то да даде съгласие за] предаване на издаващия съдебен орган.“

Рамково решение 2008/909/ПВР

13 Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ L 327, стр. 27), което също се прилага съответно към изпълнението на наказания в случаите по член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584, трябва съгласно член 29 от него да бъде приложено от държавите членки до 5 декември 2011 г.

14 В член 3, параграф 1 от Рамково решение 2008/909 се уточнява, че целта му е да установи привила, съгласно които държавите членки, с оглед улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, да признават постановените съдебни решения и да изпълняват наказанието.

15 Член 4, параграф 7, буква а) от това рамково решение съдържа диспозитивна норма, която дава възможност на компетентния орган на държавата членка да изпрати съдебно решение на изпълняващата държава членка, ако осъденото лице живее и е пребивавало законно и без прекъсване най-малко пет години в тази държава.

Директива 2004/38/ЕО

16 Съображение 17 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77 и поправки — ОВ L 229, 2004 г., стр. 35, ОВ L 197, 2005 г., стр. 34 и ОВ L 204, 2007 г., стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56) гласи:

„Правото на постоянно пребиваване на гражданите на Съюза, които са избрали да се установят дългосрочно в приемащата държава членка, би укрепило чувството за гражданство на Съюза и представлява ключов елемент за насърчаване на социалното сближаване, което е една от основните цели на Съюза. Поради това правото на постоянно пребиваване трябва да бъде предоставяно на всички граждани на Съюза и на членовете на техните семейства, които са пребивавали в приемащата държава членка в съответствие с условията, определени в настоящата директива, в продължение на непрекъснат период от пет години, без да са станали обект на мярка за експулсиране.“

17 Член 16, параграф 1 от директивата предвижда:

„Граждани на Съюза, които са пребивавали законно в приемащата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години, имат право на постоянно пребиваване в тази държава. [...]“

18 Съгласно член 19, параграф 1 от посочената директива:

„Въз основа на молба за това и след като са проверили продължителността на пребиваването, държавите членки издават на гражданите на Съюза, които имат право на постоянно пребиваване, документ, удостоверяващ постоянното пребиваване.“

Национално право

19 Член 6 от Закона за предаването (Overleveringswet) от 29 април 2004 г. (Staatsblad 2004, № 195, наричан по-нататък „OLW“) транспонира в

нидерландското право член 4, точка 6 и член 5, точка 3 от Рамково решение 2002/584.

20 Член 6, параграфи 1—3 от OLW се отнася до нидерландските граждани. С параграф 1 от този член се транспонира член 5, точка 3 от посоченото рамково решение, а с параграфи 2 и 3 се транспонира член 4, точка 6 от същото. Последните два параграфа гласят:

„2. Не се разрешава предаване на нидерландски гражданин, поискано с цел изпълнение на наказание лишаване от свобода, наложено с влязла в сила присъда.

3. При отказ за предаване, който се основава единствено на разпоредбите на параграф 2, прокуратурата уведомява издаващия съдебен орган, че е готова да изпълни наказанието съгласно процедурата по член 11 от Конвенцията от 21 март 1983 г. за трансфер на осъдени лица или въз основа на друга приложима конвенция.“

21 Член 6, параграф 5 от OLW, който се отнася до лицата, които не са нидерландски граждани, без значение дали тези лица са граждани на държави членки или на трети държави, гласи:

„Параграфи 1—4 се прилагат и към чужденец с безсрочно разрешение за пребиваване, когато срещу него може да бъде образувано наказателно производство в Нидерландия във връзка с деянието, за което е издадена европейската заповед за арест, и когато може да се допусне, че то няма да изгуби правото си на пребиваване в Нидерландия поради наказанието или мярката, което/която може да му бъде наложено/наложена след евентуалното предаване.“

22 Член 8, буква д) от Закона за чужденците (Vreemdelingenwet) от 23 ноември 2000 г. (*Staatsblad* 2000, № 495, наричан по-нататък „Vw“) гласи, че чужденец пребивава законно в Нидерландия като гражданин на Общността само доколкото пребиваването му се основава на норма, приета по силата на Договора за ЕО или на Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 53, стр. 4).

23 Член 9, параграф 2 от Vw предвижда, че когато чужденец, който пребивава законно по смисъла на член 8, буква д) от този закон и е общностен гражданин, придобие право на постоянно пребиваване по смисъла на член 16 от Директива 2004/38, нидерландското министерство на правосъдието му издава документ, удостоверяващ законното пребиваване.

24 Съгласно член 20, параграф 1 от Vw, който е озаглавен „Безсрочно разрешение за пребиваване“, нидерландското министерство на правосъдието е компетентният орган, който издава безсрочни разрешения за пребиваване.

25 Член 21, параграф 1, буква а) от Vw предвижда, че заявлението за издаване на безсрочно разрешение за пребиваване по смисъла на член 20 от този закон може да се отхвърли само ако непосредствено преди подаването на заявлението

чужденецът не е пребивавал законно в продължение на непрекъснат срок от пет години по смисъла на член 8 от същия закон.

Главното производство и преюдициалните въпроси

26 През 2002 г. две германски юрисдикции осъждат г-н Wolzenburg за множество престъпления, и в частност за внасяне на марихуана в Германия, като всяка му налага условно наказание лишаване от свобода.

27 С определение от 27 март 2003 г. за налагане на общо наказание („Gesamtstrafenbeschluss“) Amtsgericht Aachen (Германия) съединява двете наказания, като определя общо наказание лишаване от свобода условно за срок от година и девет месеца.

28 Г-н Wolzenburg влиза в Нидерландия в началото на юни 2005 г. При пребиваването си там обитава апартамент във Venlo по силата на договор за наем, сключен от него и съпругата му.

29 С решение от 5 юли 2005 г. Amtsgericht Plettenberg (Германия) постановява г-н Wolzenburg да изтърпи наложеното през 2003 г. общо наказание, тъй като е нарушил условията за отлагане на изпълнението.

30 На 13 юли 2006 г. германският издаващ съдебен орган издава европейска заповед за арест срещу г-н Wolzenburg.

31 На 17 юли 2006 г. посоченият орган регистрира г-н Wolzenburg в Шенгенската информационна система (ШИС) за целите на изпълнението на постановеното с влязла в сила присъда наказание лишаване от свобода.

32 На 1 август 2006 г. въз основа на тази регистрация г-н Wolzenburg е задържан в Нидерландия, където му е наложена мярка за неотклонение задържане под стража.

33 На 3 август 2006 г. германският издаващ съдебен орган изпраща на нидерландския изпълняващ съдебен орган издадената на 13 юли 2006 г. европейска заповед за арест и иска предаването на г-н Wolzenburg за изпълнение на наложеното му наказание лишаване от свобода за срок от година и девет месеца.

34 На 20 септември 2006 г. г-н Wolzenburg се явява в нидерландската служба по въпросите на имиграцията и натурализацията, за да се регистрира в Нидерландия като гражданин на Съюза.

35 От септември 2008 г. г-н Wolzenburg участва в проект за професионално обучение, а преди това е упражнявал в Нидерландия дейност като наето лице, считано от последното тримесечие на 2005 г.

36 От представената пред Съда преписка личи, че г-н Wolzenburg не е дал съгласие да бъде предаден от нидерландския изпълняващ съдебен орган на германския издаващ съдебен орган по предвидената в OLW съкратена процедура.

37 Запитващата юрисдикция посочва, че фактите, въз основа на които е издадена европейската заповед за арест срещу г-н Wolzenburg, съставляват наказуеми деяния по нидерландското право, но че не би могло последният да загуби правото си на пребиваване в Нидерландия поради престъпленията, за които е осъден в Германия.

38 Посочената юрисдикция също така отбелязва, че г-н Wolzenburg не отговаря на условията, необходими за получаването на безсрочно разрешение за пребиваване на нидерландска територия, тъй като до този момент не е пребивавал непрекъснато в продължение на пет години в Нидерландия, но че гражданите на Съюза, които законно пребивават в определена държава членка съгласно общностното право, не винаги искат такова разрешение.

39 При тези условия Rechtbank Amsterdam решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли под лица, които по смисъла на член 4, точка 6 от Рамково решение [2002/584] се намират в изпълняващата държава членка или пребивават там, да се разбират лицата, които са граждани не на изпълняващата, а на друга държава членка и законно пребивават в изпълняващата държава членка на основание член 18, параграф 1 ЕО, независимо от продължителността на законното им пребиваване?

2) а) При отрицателен отговор на първия въпрос: следва ли посочените в първия въпрос понятия да се тълкуват в смисъл, че се отнасят до лицата, които са граждани не на изпълняващата, а на друга държава членка и преди задържането им на основание на европейска заповед за арест поне известно време са пребивавали законно в изпълняващата държава членка на основание на член 18, параграф 1 ЕО?

б) При утвърдителен отговор на буква а) от втория въпрос: какви условия може да се поставят във връзка с продължителността на законното пребиваване?

3) При утвърдителен отговор на буква а) от втория въпрос: може ли освен изискване за продължителност на законното пребиваване изпълняващата държава членка да постави и допълнителни административни изисквания, например изискване за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване?

4) Попада ли в материалното приложно поле на Договора за ЕО националната мярка, която определя условията, при които съдебният орган на изпълняващата държава членка може да откаже изпълнението на европейска заповед за арест, издадена за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода?

5) Предвид обстоятелството, че:

– съдържащите се в член 6, параграфи 2 и 5 от OLW разпоредби предвиждат еднакво третиране на нидерландските граждани и на лицата, които не са нидерландски граждани, но имат безсрочно разрешение за пребиваване на нидерландска територия,

и че

– посочените разпоредби изискват да се откаже предаване на тези категории лица, когато европейската заповед за арест е издадена за изпълнение на наказание лишаване от свобода, наложено с влязла в сила присъда,

представляват ли разпоредбите на член 6, параграфи 2 и 5 от OLW забранена от член 12 ЕО дискриминация, доколкото еднаквото третиране не обхваща гражданите на други държави членки с право на пребиваване по член 18, параграф 1 ЕО, които няма да загубят това право на пребиваване в резултат от наложеното с влязла в сила присъда наказание лишаване от свобода, но които не разполагат с безсрочно разрешение за пребиваване в Нидерландия?“

По преюдициалните въпроси

40 В началото следва първо да се припомни, че както е видно от точка 3 от настоящото решение, в настоящия случай Съдът е компетентен да се произнесе по тълкуването на Рамково решение 2002/584 на основание член 35 ЕС.

41 Второ, необходимо е да се поясни, че съгласно член 32 от посоченото рамково решение то се прилага за искания, свързани с деяния, които подобно на тези по главното производство са извършени преди 1 януари 2004 г., при условие че изпълняващата държава членка не е направила декларация, в която заявява, че ще продължи да разглежда тези искания в съответствие с приложимата преди тази дата система за екстрадиция. Установено е, че Кралство Нидерландия не е направило такава декларация.

По четвъртия въпрос

42 С четвъртия си въпрос, който следва да се разгледа на първо място, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали гражданин на държава членка, който пребивава законно в друга държава членка, има право да се позовава на член 12, първа алинея ЕО, за да оспори национална правна уредба като OLW, която установява условията, при които компетентният съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода.

43 В това отношение е важно да се приеме за установено, че макар в обхвата на приложение на Договора за ЕО и без да се нарушават специалните разпоредби, съдържащи се в него, член 12, първа алинея ЕО да забранява всякаква дискриминация на основание гражданство, Рамково решение 2002/584 е прието на основание на Договора за ЕС, а не на основание на Договора за ЕО.

44 Въпреки това от тази констатация не може да се заключи, че националните разпоредби, които държавите членки приемат, за да приложат акт, попадащ в приложното поле на Договора за ЕО, изобщо не подлежат на контрол за законосъобразност от гледна точка на общностното право.

45 В действителност при прилагането на рамкови решения държавите членки следва да не накърняват общностното право, и в частност разпоредбите на

Договора за ЕО, свързани с признатата на всеки гражданин на Съюза свобода да се придвижва и пребивава свободно на територията на държавите членки.

46 В случая следва да се установи, че правото на свободно движение и свободно пребиваване на гражданите на Съюза в държавите членки се прилага към положението на лице като г-н Wolzenburg и следователно неговото положение попада в приложното поле на Договора за ЕО. Като е установил своето пребиваване в Нидерландия, заинтересованият е упражнил предоставеното от член 18, параграф 1 ЕО право на всеки гражданин на Съюза да се движи и пребивава свободно на територията на държава членка, различна от тази, чийто гражданин е той.

47 Ето защо на четвъртия въпрос следва да се отговори, че гражданин на държава членка, който законно пребивава в друга държава членка, има право да се позовава на член 12, първа алинея ЕО, за да оспори национална правна уредба като OLW, която установява условията, при които компетентният съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода.

По третия въпрос

48 С третия си въпрос, който следва да се разгледа на второ място, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че изпълняващата държава членка може да обвързва прилагането на предвидената в тази разпоредба възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест не само с условие за продължителност на пребиваването в тази държава, но и с допълнителни административни изисквания, например с изискване за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване.

49 В това отношение член 16, параграф 1 от Директива 2004/38 изрично предвижда, че граждани на Съюза, които са пребивавали законно в приемащата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години, имат право на постоянно пребиваване в тази държава.

50 Член 19 от посочената директива не изисква от гражданите на Съюза, които са придобили това право на постоянно пребиваване на територията на друга държава членка по силата на член 16 от същата директива, да притежават безсрочно разрешение за пребиваване.

51 По отношение на гражданите на Съюза, които са пребивавали законно на територията на друга държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години, посочените разпоредби предвиждат единствено възможност по тяхно искане да им се издаде документ, удостоверяващ постоянното пребиваване, без тази формалност да е задължителна. Този документ има декларативна и доказателствена стойност, но не и конститутивно действие (вж. в този смисъл Решение от 12 май 1998 г. по дело Martínez Sala, C-85/96, Recueil, стр. I-2691, точка 53).

52 Оттук следва, че когато става дума за граждани на Съюза, допълнително административно изискване като изискването за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване по смисъла на член 21 от Vw не може да съставлява предварително условие за прилагането на предвидената в член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест.

53 Ето защо на третия въпрос следва да се отговори, че член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че когато става дума за граждани на Съюза, изпълняващата държава членка не може освен с условие за продължителност на пребиваването в тази държава да обвързва прилагането на предвидената в посочената разпоредба възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест и с допълнителни административни изисквания, например с изискване за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване.

По петия въпрос

54 Предвид отговора на третия въпрос следва да се приеме, че запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 12, първа алинея ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на изпълняващата държава членка, съгласно която при прилагането на член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 се въвежда задължение на компетентния съдебен орган на тази държава да отказва изпълнението на издадена срещу гражданин на същата държава европейска заповед за арест, докато в случаите с граждани на други държави членки, които имат право на пребиваване на основание член 18, параграф 1 ЕО, този отказ е обвързан с условието издирваното лице да е пребивавало законно на територията на изпълняващата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години.

55 За да се отговори на този въпрос, трябва в началото да се изложат някои съображения относно въведената с Рамково решение 2002/584 система за предаване, и по-специално относно член 4, точка 6 от него.

56 Както е видно по-конкретно от член 1, параграфи 1 и 2 от посоченото рамково решение, както и от съображения 5 и 7 от него, то има за цел да замести многостранната система на екстрадиция между държавите членки със система за предаване между съдебните органи на осъдени или заподозрени лица за изтърпяване на наказание или за наказателно преследване, като тази система е основана на принципа на взаимно признаване (вж. Решение от 17 юли 2008 г. по дело Kozłowski, C-66/08, Сборник, стр. I-6041, точка 31).

57 Принципът на взаимно признаване, който е в основата на текста на Рамково решение 2002/584, предполага по силата на член 1, параграф 2 от последното, че държавите членки по принцип са длъжни да изпълнят европейската заповед за арест. Всъщност извън предвидените в член 3 от това рамково решение случаи, при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест, държавите членки могат да откажат изпълнението на такава заповед само в случаите, изброени в член 4 от същото (вж. Решение от 1 декември 2008 г. по дело Leumann и Pustovarov, C-388/08 PPU, все още непубликувано в Сборника, точка 51).

58 Оттук следва, че националният законодател, който на основание на предоставените му с член 4 от Рамковото решение възможности реши да ограничи случаите, при които изпълняващите съдебни органи могат да откажат да предадат издирваното лице, само укрепва въведената с това рамково решение система за предаване и така способства за установяването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

59 В действителност като ограничава случаите, при които изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, съответната правна уредба само улеснява предаването на издирваните лица в съответствие със закрепения в член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 принцип на взаимно признаване, който е основното правило, въведено с това решение.

60 С оглед на това основно правило, в член 4 от посоченото рамково решение се изброяват случаите, при които изпълнението на европейска заповед за арест може да бъде отказано, т.е. при които компетентният орган в изпълняващата държава членка може основателно да откаже да изпълни такава заповед.

61 Държавите членки по необходимост имат определена свобода на преценка при прилагането на член 4 от Рамково решение 2002/584, и в частност на посочената в акта за преюдициално запитване точка 6 от него.

62 Както следва да се подчертае в това отношение, въпреки че подобно на целта на член 5, точка 3 от Рамково решение 2002/584, целта на предвидената в член 4, точка 6 от това решение възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест е да се позволи отдаването на особено значение на възможността за увеличаване на шансовете за социална реинтеграция на издирваното лице след изтичане на срока на наложеното му наказание (вж. Решение по дело *Kozłowski*, посочено по-горе, точка 45), такава цел, макар и важна, не може да изключи възможността на държавите членки при прилагането на това рамково решение да ограничат — в смисъла, указан с основното правило по член 1, параграф 2 от същото решение — случаите, при които трябва да е възможно да се откаже предаването на лице, спрямо което се прилага посоченият член 4, точка 6.

63 Освен това що се отнася до въпроса дали условие за пребиваване в продължение на непрекъснат срок от пет години като предвиденото в разглежданото в главното производство национално законодателство е в противоречие с принципа за недопускане на дискриминация, основана на гражданството, следва да се напомни, че този принцип изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано (вж. по-специално Решение от 3 май 2007 г. по дело *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Сборник, стр. I-3633, точка 56).

64 От акта за преюдициално запитване личи, че за целите на изпълнението на наложено с влязла в сила присъда наказание лишаване от свобода предаването на нидерландските граждани на издаващия съдебен орган се отказва, докато за гражданите на различни от Кралство Нидерландия държави членки този отказ е

обвързан с условието да са пребивавали законно в Нидерландия в продължение на непрекъснат срок от пет години. Следователно трябва да се провери дали разграничителното третиране на гражданите на другите държави членки е обективно обосновано.

65 В това отношение нидерландското правителство отбелязва, че след като в практиката по предаване на лица, които не са граждани на Кралство Нидерландия, било установено, че последните проявяват изключителна находчивост при намирането на доводи за доказване на връзка с нидерландското общество, националният законодател решил чрез член 6, параграфи 2 и 5 от OLW да формулира изискването за траен характер на пребиваването на тези лица по конкретен начин и чрез обективни критерии.

66 Според това правителство е оправдано чрез изискване за непрекъснато пребиваване в продължение на поне пет години държавата членка да се увери, че ще се отказва изпълнение само на европейски заповеди за арест, издадени срещу издирвани лица, които действително имат бъдеще в Нидерландия. В този смисъл било оправдано да се изисква реална връзка между издирваното лице и обществото, в което то иска да се реинтегрира след изпълнението на наказанието.

67 Важно е да се отбележи, както вече беше посочено в точка 62 от настоящото решение, че целта на предвидената в член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест е да се позволи отдаването на особено значение на възможността за увеличаване на шансовете за социална реинтеграция на издирваното лице след изтичане на срока на наложеното му наказание. Затова е оправдано изпълняващата държава членка да следва тази цел само по отношение на лицата, за които е доказана определена степен на интеграция в обществото на посочената държава членка.

68 В случая единственото условие за гражданство по отношение на собствените ѝ граждани, от една страна, и условието за пребиваване в продължение на непрекъснат срок от пет години по отношение на гражданите на останалите държави членки, от друга, може да се разглеждат като условия, които могат да гарантират, че издирваното лице е достатъчно интегрирано в изпълняващата държава членка. За разлика от това, общностен гражданин, който не е гражданин на изпълняващата държава членка и не е пребивавал непрекъснато на територията на тази държава в продължение на определен период, по правило има по-силна връзка със своята държава на произход, отколкото с обществото на изпълняващата държава членка.

69 За да бъде обоснована с оглед на общностното право, предвидената в нидерландското законодателство разлика в третирането трябва да е и пропорционална на следваната от националното право легитимна цел. Тя не следва да надхвърля необходимото за постигането на тази цел (вж. по-специално Решение от 18 ноември 2008 г. по дело Förster, C-158/07, все още непубликувано в Сборника, точка 53).

70 В това отношение е допустимо да се приеме, че правилото, според което не се изпълняват европейски заповеди за арест срещу местни граждани, не се явява несъразмерно. Всъщност връзката на такъв гражданин с държавата му на

произход може да гарантира социалната му реинтеграция след изпълнението на наложеното му наказание. Освен това условието за пребиваване в продължение на непрекъснат срок от пет години за гражданите на другите държави членки също не може да се разглежда като несъразмерно, като се имат предвид в частност необходимите условия за изпълнение на изискването за интеграция на чуждестранните граждани в изпълняващата държава членка.

71 В това отношение е необходимо да се отбележи, както посочват по-специално нидерландското и австрийското правителство, че видно от съображение 17 и член 16 от Директива 2004/38, условието за пребиваване в продължение на непрекъснат срок от пет години е определено именно със срока, след изтичането на който гражданите на Съюза придобиват право на постоянно пребиваване на територията на приемащата държава членка.

72 По-нататък следва да се напомни, че макар да не се прилага към случая в главното производство, Рамково решение 2008/909, и по-точно член 4, параграф 7, буква а) от него, дава възможност на държавите членки още повече да улеснят изпращането на съдебни решения, когато осъденото лице живее и е пребивавало законно и без прекъсване най-малко пет години в изпълняващата държава членка и ще запази правото си на постоянно пребиваване там.

73 Важно е също да се приеме за установено, че условие за пребиваване в продължение на непрекъснат срок от пет години като предвиденото в разглежданото в главното производство национално законодателство не надхвърля необходимото за постигането на целта да се гарантира, че е налице определена степен на интеграция в изпълняващата държава членка на издирваните лица, които са граждани на други държави членки.

74 Предвид изложените дотук съображения на петия въпрос следва да се отговори, че член 12, първа алинея ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на изпълняващата държава членка, съгласно която компетентният съдебен орган на тази държава отказва изпълнението на европейска заповед за арест, издадена срещу гражданин на същата държава за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода, докато в случаите с граждани на други държави членки, които имат право на пребиваване на основание член 18, параграф 1 ЕО, този отказ е обвързан с условието съответният гражданин да е пребивавал законно на територията на изпълняващата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години.

По първия и втория въпрос

75 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи каква трябва да е продължителността на пребиваването в изпълняващата държава членка на граждани на друга държава членка, срещу които е издадена европейска заповед за арест, за да може към тях да се прилага разпоредбата на член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584.

76 Необходимо е да се напомни, че когато държавата членка е транспонирила член 4, точка 6, без да определи конкретни условия за прилагането на тази

разпоредба, изпълняващият съдебен орган следва да направи обща преценка, за да определи на първо време дали посочената разпоредба се прилага към съответното лице. Едно-единствено характеризиращо издирваното лице обстоятелство, каквото е продължителността на пребиваването му в съответната държава членка, по принцип не може само по себе си да бъде от решаващо значение (вж. в този смисъл Решение по дело Kozłowski, посочено по-горе, точка 49).

77 Що се отнася до случая в главното производство, в който не се оспорва, че европейската заповед за арест няма да се изпълни само ако издирваното лице, гражданин на друга държава членка, е пребивавало на територията на изпълняващата държава членка в продължение на поне пет години, не е необходимо да се отговаря на посочените преюдициални въпроси, след като това условие за продължителност на пребиваването се основава на решение на съответната държава членка да упражни предоставената ѝ с член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584 свобода на преценка и следва да се смята за съвместимо с член 12 ЕО.

78 В това отношение от отговора на петия въпрос следва, че член 12 ЕО допуска въведено с вътрешното право на изпълняващата държава членка условие, съгласно което издирваните лица, граждани на друга държава членка, трябва да са пребивавали на територията на първата държава членка в продължение на пет години, за да може изпълняващият съдебен орган на тази държава да откаже да ги предаде на основание член 4, точка 6 от посоченото рамково решение.

79 При тези условия не следва да се отговаря на първите два преюдициални въпроса.

По съдебните разноски

80 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) Гражданин на държава членка, който законно пребивава в друга държава членка, има право да се позовава на член 12, първа алинея ЕО, за да оспори национална правна уредба като Закона за предаването (Overleveringswet) от 29 април 2004 г., която установява условията, при които компетентният съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода.

2) Член 4, точка 6 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки трябва да се тълкува в смисъл, че когато става дума за граждани на Съюза, изпълняващата държава членка не може освен с условие за продължителност на пребиваването в тази държава да

обвързва прилагането на предвидената в посочената разпоредба възможност да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест и с допълнителни административни изисквания, например с изискване за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване.

3) Член 12, първа алинея ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на изпълняващата държава членка, съгласно която компетентният съдебен орган на тази държава отказва изпълнението на европейска заповед за арест, издадена срещу гражданин на същата държава за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода, докато в случаите с граждани на други държави членки, които имат право на пребиваване на основание член 18, параграф 1 ЕО, този отказ е обвързан с условието съответният гражданин да е пребивавал законно на територията на изпълняващата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години.

Подписи

---

[*](#) Език на производството: нидерландски.